

VEKOVNICI – „REKVIJEM“ – NOVI POČETAK

Objavljivanje nove verzije prvog dela serijala *Vekovnici* jeste iznenađujuć, ali je i opravdan. Godine 2007. kada su ljubitelji stripa prvi put videli album „Rekvijem“, deveta umetnost u Srbiji je bila u kompleksnoj i nejasnoj situaciji. Pokretanje ovakvog projekta u tim godinama bio je zaista rizičan potez. U njegovu budućnost nisu mnogo verovali ni sami autori. Uprkos interesovanju koje bude oba nulta albuma, koja su prethodila „Rekvijemu“, izdavanje omnibusa koji prati jednu istu priču deluje kao avantura s unapred poznatim krajem. Čitaoci su ipak drugačijeg mišljenja! Danas, trinaest godina kasnije, serijal ima već deset albuma i uživa zasluženo priznanje među ljubiteljima devete umetnosti.

Strip je univerzalan! Objedinjujući tekst i ilustracije, on pripoveda priče mnogo bolje nego bilo koja druga umetnost. Iako se strip uglavnom poima kao vizuelni medij, on ne može da bude dobar ako nema i dobru priču. Na početku je reč! Uvek! Kod *Vekovnika* imamo upravo to, jednu ubedljivu priču koja pleni pažnju čitalaca sve do poslednje stranice. Još u „Rekvijemu“ Marko Stojanović bira pristup u kom sa mnogo fantazije i domišljatosti prepliće stvarne istorijske likove, smeštene u određeno doba, sa njegovim izmišljenim likovima, što zaista „deluje“ i stavlja u iskušenje ljubitelje devete umetnosti da i sami nesvesno postanu učesnici jedne fascinantne avanture. Iako se ovakav pristup može videti i u nekim drugim, ranijim stripovima, kod ovog serijala on se razvija do te mere da postaje samostalna, jedinstvena saga, dostojna da se nađe rame uz rame s najvećim pričama u slici. Avantura koja traje već trinaest godina jeste dokaz da je Marko Stojanović, zajedno s mnogobrojnim timom crtača, krenuo u pravom smeru. Vrlo je malo savremenih strip-serijala koji imaju tako dug život i nastavljaju svoje uspešno prisustvo na tako nestabilnom i nepostojanom tržištu.

U bogatoj istoriji srpskog stripa, serijal *Vekovnici* zauzima dostojno mesto. Vrlo brzo nakon objavljivanja, ovaj serijal postao je svojevrsni balkanski kulturni fenomen. Više od jedne decenije u stvaranju ove avanture je učestvovalo nekoliko desetina crtača iz različitih država, a početak svega je bio album „Rekvijem“. Odavno rasprodat tiraž prvog izdanja jedan je od razloga da se razmisli o drugom izdanju. Začetnik ovog serijala, Marko Stojanović ni ovoga puta nije izdao svoj večno tragajući duh. Upušta se u novi kreativni izazov, predstavljajući potpuno novu verziju svoje priče. Pridruživanje mladog crtača kao glavnog saradnika doprinosi savremenijoj grafičkoj viziji novog albuma. Ovo novo čitanje je provokacija za ljubitelje devete umetnosti. Ono predstavlja svojevrsni most između srednje generacije, koju predstavlja crtač prve verzije Srđan Nikolić Peka (rođen 1966) i Marka Nikolića (rođen 1989), takođe člana Škole stripa „Nikola Mitrović Kokan“. Mladi talenat je već ozbiljno najavio svoje prisustvo među plejadom srpskih crtača s nekoliko vrlo uspešnih

albuma. Sa dvadeset pet godina počeo je da radi na serijalu *Space Reich* za *Solej (Soleil)*! Malo je savremenih strip-crtača koji mogu da se pohvale takvim priznanjem od strane jednog od najboljih evropskih izdavača. Za šest godina Nikolić je ilustrovao pet albuma za Francuze. Ljubiteljima devete umetnosti nije promaklo ni njegovo učešće na petom albumu *Vekovnika* – „Duhovi u boci“, u kome potpuno ravnopravno, rame uz rame, stoji sa mnogo starijim i iskusnijim umetnicima. Novim albumom, rimejkom „Rekvijema“, Nikolić samo potvrđuje svoje mesto među najboljim srpskim strip-crtačima, kao jedan od najtalentovanijih učenika Leskovačke škole stripa „Nikola Mitrović Kokan“. Album je sjajan primer kontinuiteta među generacijama i nesumnjivo dokazuje potrebu za specijalnim školama u kojima bi se učile osnove ove umetnosti.

Uporedo s Nikolićem, u albumu je učestvovao i iskusni Dejan Nenadov (rođen 1966). On je bio proglašen čudom od deteta jugoslovenskog stripa 1980-ih, kada je sa samo šesnaest godina počeo da objavljuje sopstvene stripove u časopisima. Osamdesete godine 20. veka izuzetno su bogate uspešnim stripovima u Jugoslaviji, što još više naglašava njegov nesporni talenat. Nakon duže pauze tokom koje se bavio drugim žanrovima, Nenadov se trijumfalno vratio u svet stripa 2004. godine kada je počeo da radi za *Delcourt* i *Soleil*. Njegovih pet stranica koje oslikavaju sećanje glavnog junaka, Kraljevića Marka, na početak njegove avanture, savršeno se uklapaju u novi album.

Kolorist izdanja Aljoša Tomčić takođe je očekivano dobar. On iza sebe ima veliko iskustvo u radu za *Dark Horse* i *Aftershock*. Tomčić, kao niko drugi, uspeva da oseti grafički stil svakog od svojih kolega i da boju prilagodi specifičnostima crteža u tušu. Njegovo učešće je još jedno dostignuće novog „Rekvijema“.

Album takođe uživa i međunarodno priznanje. Poslednjih godina malo stripova je uspevalo da „pređe“ granice svoje zemlje. U tom smislu, serijal *Vekovnici* i njegov novi-stari debitantski album „Rekvijem“ jesu fenomen. Pored Srbije, strip je već objavljen u Makedoniji, Hrvatskoj i Rumuniji. Treba da bude objavljen i u prevodu na grčki i bugarski jezik. Vrlo malo savremenih stripova može se pohvaliti takvim interesovanjem! Srbija je postala centar devete umetnosti na Balkanu, a Leskovac je njen glavni grad. Atmosfera koja lebdi gradom, posebno tokom tradicionalne Smotre mladih strip-autora, pokazala se izuzetno plodnom. U Leskovcu se stripovi osećaju i u vazduhu. Zato nije iznenađujuće što se baš tamo ubire bogat rod sve boljih predstavnika devete umetnosti!

Serijal *Vekovnici* koji je objavljen pod talentovanim perom Marka Stojanovića već je postao fenomen koji prevazilazi granice Srbije, Balkana i deo je istorije evropskog stripa. Za autora je to prirodan rezultat njegove višegodišnje posvećenosti devetoj umetnosti. Za srpski strip to je dostignuće koje se može uporediti s njegovom popularnošću tokom zlatnog perioda kasnih 1930-ih. Možda se u poslednje vreme samo radovi Julija Radilovića Julesa iz 1970-ih, kada su se njegovi stripovi uspešno štampali i van Jugoslavije, mogu uporediti sa međunarodnom popularnošću *Vekovnika*? Ova univerzalna saga ima budućnost koju ćemo sa zanimanjem pratiti. S nestrpljenjem očekujemo nove avanture ovih junaka koje će nam ponuditi Marko Stojanović.

Za kraj bih hteo da poželim uspeh i dugovečnost ovoj divnoj priči u slikama! Ovakvi projekti su retkost i dugogodišnje interesovanje za likove iz serijala *Vekovnici* dobar je preduslov za buduće nove i podjednako zanimljive avanture. Učešće bilo kog crtača stripa u ovom poduhvatu je prestiž, ali i prelepa škola. Mladi crtači koji će svoj umetnički put posvetiti devetoj umetnosti imaju priliku da testiraju talent u narednim pričama koje će Marko Stojanović napisati za brojne obožavaoce.